

der var saa Mange af mine Venner til Stede, som vare vel inde i disse Forhold, men den Diskussion, som fandt Sted ved anden Behandling om et af et Mindretal stillet Ændringsforslag, foranledigede mig til at forhandle med dette Mindretal, som nu har sluttet sig til mig — jeg skal blot bemærke, at det ene af Mindretallets Navne ved en Misforstaaelse ikke staar paa dette Ændringsforslag — og har gjort mig den Ære at anmode mig om at være Ordfører for dette Ændringsforslag, som optræder lidt forskjelligt fra det tidligere, der sluttede sig til § 2, medens dette slutter sig til § 4 og derved faar en langt mere vidtgaaende Betydning end det oprindelig stillede. Jeg skal begynde med at gjøre den Bemærkning, at der forrige Gang, dette Spørgsmaal var under Diskussion, fremkom fra flere Sider, navnlig fra en æret Landsthingsmand for Kjøbenhavns 1ste Kreds og den høitærede Justitsminister, Indvendinger mod dette Forslag, som jeg fandt burde imødegaaes, men Tiden var den Gang saa langt fremrykket, at jeg ikke ventede at kunne faae noget synderligt Dre hos det høie Thing for, hvad jeg kunde have at sige. Jeg vil derfor nu gjøre et Par Bemærkninger om disse Forslag, idet jeg allerede strax, for at gjøre de Herrer bekendt med, hvad der er Hensigten med dette Ændringsforslag, vil fremhæve, at vor Hensigt er at bidrage til, at denne Lov ikke skal gjøre en ødelæggende Virkning i det samfundsvidtge Spørgsmaal om Forholdet mellem ægte og uægte Børn, idet Lovforslaget — nu taler jeg ubelukkende, som jeg selv vilde tale, men jeg haaber, at de andre Medforslagsstillere af Ændringsforslaget ville kunne slutte sig til det — som det nu er formuleret, vil kunne virke overordentlig uheldigt. Hvad nu først de Bemærkninger angaar, der fremkom forrige Gang fra den ærede Minister, der yttrede, at vi ikke her maatte sammenblande det Moralske med det Retlige, saa vil jeg dertil sige, at det forekommer mig, at denne Sammenblanding vel blev draget lidt frem, men i Virkeligheden ikke er til Stede. Det er et ganske bestemt Faktum, her lægges Vægt paa, om en Kvinde har født før eller ikke — hvad moralsk Betydning det skal tillægges i det enkelte Tilfælde, behøve vi ikke at komme ind paa. Sikker er det imidlertid, at dette Faktum i sin Almindelighed har en Betydning, som aldrig har været mistkjendt, heller ikke i Lovgivningen. Jeg skal i saa Henseende kun erindre om, at allerede Christian V.s Lov 6—13—9 har anordnet, at den Kvinde, som fødte gjentagne Gange, 3 Gange, udenfor Ægteskab, skulde stryges til Ragen — Ragsstrøgning var en overordentlig alvorlig Straf

— men at der derimod var en forsvindende Straf for en Kvinde saadan tidligere Forseelse. Den nævnte Straf blev ved Forordning 19de Marts 1751 forandret til, at hun skulde i Tugthuset, fordi Ragsstrøgning gjorde hende uærlig, og ingen vilde tjene med hende. Ved Straffeloven af 10de Februar 1866 blev denne Straf ophævet og er saaledes nu bortfalden; men Lovgivningen har lagt særdeles Vægt paa dette Forhold, som forleden Dag blev omtalt. — Dernæst gjorde den ærede Justitsminister gjældende, at det, vi her talte om, var et almindeligt formueretligt Forhold; det var en Skade, som var fket, der var Toftelles om denne Skade, det var derfor naturligt, at de begge delte Erstatningen. Han gjentog paany, at det var et rent formueretligt Forhold; men det forekommer mig, at han ikke har Ret i denne Betragtning. Det er et Forhold, som i Systemet behandles under Familieretten, det skal ses under helt andre Synspunkter end det rent formueretlige. Hvis det var et rent formueretligt Forhold, vilde det være fuldstændig — jeg kan næsten sige — meningsløst eller uhørt, at en Fader kan komme til at affone denne Erstatning. Man kjenner nok Tvangsmidler i Lovgivningen for at fremtvinge Opfyldelse af Forpligtelser, men med Hensyn til rent formueretlige Forpligtelser kjenner vi ikke i vor Lovgivning Exempler paa, at de affones, i alt Fald ikke efter den nuværende Lovgivning. Det er en Straf — og saaledes er det ogsaa opfattet af ældre juridiske Forfattere — det er en Straf, som paalægges Faderen, der ikke vil opfylde de Forpligtelser, som Lovgivningen paalægger ham, og som efter Naturens Lov paaligge ham.

Naar jeg nu derefter gaar over til nærmere at begrunde det Forslag, som de ærede Medforslagsstillere have gjort mig den Ære at være Ordfører for, fordi det Synspunkt, jeg fremsætter, er lidt anderledes, saa vil jeg sige, at de Synspunkter, jeg hovedsagelig vil lægge til Grund, til min Forandring ikke ere fremsatte huerken i Lovforslaget eller i Motiverne i de Bilag, der ledsage det, i Betænkningen eller i den Forhandling, som har fundet Sted. Jeg forstaaar ikke, at man helt har kunnet overse disse Betragtninger; men isvrigt er jeg i Dag bleven glædelig berørt saavel ved Udtalelser fra den ærede Justitsminister, som ogsaa fra den ærede Ordfører for Mindretallet, som stærkt hævdede Ægteskabets Betydning for den bestaaende Samfundsorden. Jeg haaber, at uagtet det Forslag, som blev stillet forrige Gang, blev forfattet med stor Majoritet, i alt Fald en stor Del af Thingets Medlemmer vil lægge Mærke til de Konsekvenser, som